

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI**

z dnia 16 czerwca 2013 r.

**uchylające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze
przenośników**

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Traci moc rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników (Dz. U. Nr 13, poz. 51).

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

W porozumieniu:

MINISTER PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**MINISTER ZDROWIA****DYREKTOR**Krzysztof Majewski
16.06.2013

Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700, z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432, Nr 144, poz. 855, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 908 i 1110 oraz z 2013 r. poz. 2.

GŁÓWNY SPECJALISTA

Andrzej Głowacki

16.10.2013

GŁÓWNY SPECJALISTA

Prowadzący sprawę: Andrzej Głowacki – DBG, tel.: 693-51-89

www.inforflex.pl

16/10/2013

UZASADNIENIE

1. Przedstawienie istniejącego stanu rzeczy w dziedzinie, która ma być unormowana oraz wyjaśnienie potrzeby i celu wydania aktu.

Aktualnie obowiązujące rozporządzenie Ministrów: Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników (Dz. U. Nr 13, poz. 51), zostało wydane na podstawie art. 2 ust. 1 lit. a i c oraz ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 35 poz. 325, z późn. zm.) oraz art. 2 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. Nr 78, poz. 676).

Wyżej wymienione akty prawne, tj. rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu - utraciły moc zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91).

Z uwagi jednak na przepis art. 51 ust. 2 tej ustawy, uchylane aktualnie rozporządzenie zachowało czasowo moc obowiązującą do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych w tym zakresie (których jednak do obecnej chwili nie wydano). Ustawa z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy została uchylona na podstawie art. IV § 1 pkt 19 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 142, z późn. zm.). Jednakże na podstawie art. XXIV § 1 tej ustawy przedmiotowe rozporządzenie z dnia 19 marca 1954 r. w dalszym ciągu zostało zachowane w mocy.

Mając na względzie powyższe, jak również biorąc pod uwagę niezbędność uporządkowania i stworzenia bardziej przejrzystego systemu prawnego, Ministerstwo Gospodarki uznało za zasadne uchylenie przedmiotowego rozporządzenia, traktując tę regulację jako już zdezaktualizowaną, tym samym nie spełniającą (biorąc pod uwagę aktualne uwarunkowania związane z systematycznie dokonującym się postępem technicznym), zamierzonego pierwotnie celu legislacyjnego przez autorów niniejszej regulacji.

2. Wykazanie różnic między dotychczasowym, a proponowanym stanem prawnym.

Uchylane rozporządzenie Ministrów: Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników dotyczy urządzeń transportu bliskiego, przeznaczonych do przemieszczania materiałów sypkich lub określonych ładunków po określonym torze.

Nadrzędnym celem przedmiotowej regulacji jest nakreślenie zasadniczych wymagań zapewniających bezpieczne warunki pracy podczas obsługi przedmiotowych urządzeń (rozdz. I – przepisy ogólne), w tym przywołano zalecenia ukierunkowane na właściwą ochronę tych urządzeń przed ewentualnymi technicznymi uszkodzeniami (z uwzględnieniem czynności konserwacyjnych, pozwalających na utrzymanie urządzenia w wymaganym pod względem technologicznym stanie ich używalności), które mogą być źródłem potencjalnie niebezpiecznych sytuacji dla obsługujących je pracowników.

Wskazano również na zalecenia, dotyczące właściwych działań naprawczych w sytuacjach awaryjnych, czy kwestii odpowiedniego usytuowania tych urządzeń i właściwej organizacji miejsca pracy, w celu wyeliminowania potencjalnych zagrożeń dla najbliższego otoczenia pracy tych urządzeń.

Kolejne 4 rozdziały niniejszej regulacji mają (każdy z osobna) bezpośrednie odniesienie do różnych typów omawianych urządzeń (podział dokonany ze względu na sposób i rodzaj środka transportującego), takich jak: 1) przenośniki ciągnowe bezpośrednie, 2) ciągnowe pośrednie (montażowe), 3) przenośniki bezciągnowe, 4) przenośniki powietrzne i wodne (w tych ostatnich transport przebiega w strumieniu gazu i cieczy) i zawierają szczegółowe zalecenia, dotyczące bezpiecznej obsługi omawianych urządzeń w trakcie ich normalnej pracy, niezbędnych bieżących czynności kontrolnych stanu technicznego przedmiotowego urządzenia, w tym bieżącego sprawdzania skuteczności wewnętrznych jego zabezpieczeń.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że szczegółowa analiza treści przepisów przedmiotowego rozporządzenia wykazuje, że stosowne zalecenia, dotyczące zapewnienia bezpiecznej obsługi przenośników, uwzględniają stan techniczny tego rodzaju urządzeń, odpowiadający okresowi sprzed przeszło półwiecza, tym samym niniejsza regulacja nie ma faktycznego odniesienia do rozwiązań technologiczno-konstrukcyjnych obecnie stosowanych dla niniejszych urządzeń, jak też do aktualnie istniejących wymagań w zakresie bezpieczeństwa pracy przy ich eksploatacji.

Należy przy tym podnieść, że wymagania bezpieczeństwa pracy w odniesieniu do omawianych urządzeń znajdują swoje odzwierciedlenie w aktualnie obowiązujących przepisach innych regulacji prawnych, wydanych w okresie znacznie późniejszym (biorąc pod uwagę datę wydania uchylanego rozporządzenia), na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - *Kodeks pracy* (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), a w szczególności rozporządzeń:
 - Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w *sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.),
 - Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w *sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy* (Dz. U. Nr 191, poz. 1596 oraz z 2003 r. Nr 178, poz. 1745),
 - Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w *sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej* (Dz. U. Nr 62, poz. 287);
- 2) ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o *dozorze technicznym* (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.), a w szczególności rozporządzeń:
 - Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w *sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu* (Dz. U. Nr 120, poz. 1021 oraz z 2003 r. Nr 28, poz. 240),
 - Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w *sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego* (Dz. U. Nr 193, poz. 1890),
 - Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w *sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych* (Dz. U. Nr 79, poz. 849 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 426);
- 3) ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o *systemie oceny zgodności* (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, z późn. zm.), a w szczególności rozporządzeń:
 - Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w *sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn* (Dz. U. Nr 199, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 124, poz. 701),
 - Ministra Gospodarki z dnia 21 sierpnia 2007 r. w *sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego* (Dz. U. Nr 155, poz. 1089).

Wszystkie wyżej wymienione, aktualnie obowiązujące regulacje wyczerpują przedmiotową problematykę i w sposób pełny odzwierciedlają aktualny poziom techniki i związane z tym wymagania w zakresie „bhp” w odniesieniu do przenośników.

Biorąc w szczególności pod uwagę informacje zawarte w ww. pkt 2, należy stwierdzić, że analizowany akt prawny nie uwzględnia faktu wykonywania dozoru technicznego przez jednostki dozoru technicznego, w sposób określony w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym oraz przepisach wykonawczych do tej ustawy, tym samym praktycznie utracił on moc obowiązującą.

Niezależnie od powyższego należy podnieść, że w art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) zawarte jest upoważnienie dla ministra właściwego dla określonej gałęzi pracy lub rodzajów prac, do określenia, w drodze rozporządzenia, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczących tych gałęzi lub prac. Dlatego też, mając na względzie obecny stan rzeczy, delegacją dla Ministra Gospodarki do wydania ww. rozporządzenia uchylającego omawiane rozporządzenie z dnia 19 marca 1954 r. zawarte jest w niniejszym przepisie ww. ustawy.

3. Charakterystyka i ocena przewidywanych, związanych z wejściem w życie aktu skutków prawnych, w tym w szczególności dotyczących ograniczenia uznaniowości i uproszczenia stosowanych procedur.

Uchylenie rozporządzenia Ministrów: Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 19 marca 1954 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników* jest zgodne z prezentowanym przez Rząd RP stanowiskiem, które znajduje swoje bezpośrednie potwierdzenie w przyjętym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 23 sierpnia 2005 r. wnioskiem do realizacji, zobowiązującym właściwych ministrów do kontynuowania prac nad nowelizacją aktów prawnych z zakresu „bhp”, w tym przede wszystkim wydanych przed wejściem w życie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - *Kodeks pracy*. Wskazano przy tym na możliwość uchylania niektórych aktów prawnych w przypadku, gdy zawarte w nich regulacje są w wystarczającym zakresie również określone w innych, wydanych w ostatnich latach przepisach, w tym np. w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w *sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.), w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w *sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy* (Dz. U. Nr 191, poz. 1596 oraz z 2003 r. Nr 178, poz. 1745).

Wszczęcie procedur legislacyjnych, ukierunkowanych na uchylenie niniejszego rozporządzenia - ma przede wszystkim służyć optymalnemu uporządkowaniu i tym samym stworzeniu bardziej przejrzystego krajowego systemu prawnego.

4. Informacja czy projekt aktu prawnego podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych – w przypadku projektów zawierających przepisy techniczne.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie będzie podlegał potrzebie notyfikacji w trybie przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w *sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.). Niniejszy projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Identyfikacja problemu - analiza

Rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników (Dz. U. Nr 13, poz. 51) zostało opracowane w okresie sprzed przeszło półwiecza. Rozporządzenie to miało zastosowanie do kwestii bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych przy obsłudze przenośników. Zawarte w regulacji wymagania bezpieczeństwa obsługi tych urządzeń dostosowane były do ówczesnie istniejącego poziomu technicznego, dlatego, biorąc pod uwagę dokonany na przestrzeni ostatnich lat znaczący postęp w tej dziedzinie, zawarte w regulacji przepisy w dużej mierze nie przystają do obecnie stosowanych przy produkcji tych urządzeń rozwiązań technologiczno-konstrukcyjnych, co w konsekwencji rzutuje na zdezaktualizowanie wymagań dotyczących ich obsługi.

Ponadto, w omawianym okresie, począwszy od daty wydania niniejszej regulacji wydane zostały przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy o znaczeniu horyzontalnym, w większości będące transpozycją przepisów dyrektyw Unii Europejskiej. Użytkownicy tych urządzeń zobowiązani są do stosowania tych przepisów. Podkreślić należy, że wymagania zawarte w przepisach proponowanego do uchylecia rozporządzenia nie powinny być już stosowane, albowiem uległy dezaktualizacji z uwagi na kwestię prawidłowej i bezpiecznej obsługi tych urządzeń, które z punktu widzenia aktualnego poziomu technicznego należy traktować jako przestarzałe technologicznie i odbiegające od obowiązujących wymogów konstrukcyjnych.

Tym samym przepisy te nie mają aktualnie praktycznego zastosowania, i nie korelują z obecnym podejściem do przepisów technicznych, uwzględniających dokonujący się systematycznie i w szybkim tempie postęp techniczny.

W tej sytuacji podjęty został proces legislacyjny, mający na celu uchylecie cytowanego na wstępie rozporządzenia.

2. Określenie celów projektowanej regulacji

Celem projektowanej regulacji jest uchylecie nadal pozostającego w obiegu prawnym aktu normatywnego, który nie przystaje do aktualnych wymogów w zakresie bezpiecznego użytkowania przenośników.

3. Analiza opcji

Istnieją następujące opcje działania, które mogą przyczynić się do osiągnięcia celu:

- 1) opcja „zerowa”, równoznaczna z niepodjęciem żadnych działań;
- 2) opcja o charakterze nieregulacyjnym, oznaczająca próbę rozwiązania problemu i wypracowania skutecznych rozwiązań w drodze kontaktów roboczych z zainteresowanymi podmiotami, poza trybem legislacyjnym;
- 3) opcja regulacyjna, polegająca na wydaniu nowego aktu normatywnego w trybie legislacyjnym.

W tym stanie rzeczy, mając na względzie potrzebę osiągnięcia zamierzonego celu projektowanego rozporządzenia – jedyną słuszną opcją jest wprowadzenie nowej regulacji.

4. Konsultacje społeczne

Uchylenie omawianego rozporządzenia Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników podyktowane jest potrzebą uporządkowania istniejącego stanu prawnego. Postulaty uchylenia przestarzałych rozporządzeń dość często zgłaszane są przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, jako wnioski w ramach systematycznie dokonywanych ocen bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przez Państwową Inspekcję Pracy, jako organu kontrolnego, nadzorującego przestrzeganie przepisów z zakresu „bhp”. Przed przystąpieniem do sporządzenia przedmiotowego projektu rozporządzenia, dotyczącego uchylenia ww. zdezaktualizowanego rozporządzenia - zasięgnięto stanowiska kompetentnego w niniejszej problematyce Urzędu Dozoru Technicznego, który jednoznacznie potwierdził słuszność przyjętego przez Ministerstwo Gospodarki stanowiska, uzasadniającego potrzebę uchylenia niniejszej regulacji. Zgodnie z opinią UDT-u, rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników – utraciło obecnie moc obowiązującą i kwalifikuje się do jego uchylenia, jako nie przystające do współczesnych realiów techniki regulacja.

Zdaniem Urzędu Dozoru Technicznego, „stosowana w przedmiotowym akcie prawnym terminologia techniczna, jak również treść wymagań prawnych nie uwzględniają aktualnego stanu wiedzy w regulowanych obszarach, a niektóre z nich należy uznać za wręcz archaiczne”.

Niezależnie od powyższego, z posiadanego przez Ministerstwo Gospodarki własnego rozeznania w przedmiotowej sprawie, jak też w oparciu o informacje zawarte w ogólnie dostępnych ofertach rynkowych dla tego typu urządzeń, należy stwierdzić, że obecnie stosowane nowoczesne konstrukcje technologiczne przenośników spełniają w nieporównywalnie większym stopniu wymagania w zakresie bezpieczeństwa ich obsługi, niż tego typu urządzenia produkowane i stosowane w okresie sprzed przeszło półwiecza /dla których omawiana regulacja była utworzona/, z tego też względu nie ma potrzeby stosowania wobec nich przepisów omawianego rozporządzenia, które w minimalnym stopniu przystają do obecnych wymogów w zakresie zapewnienia optymalnie bezpiecznych warunków pracy.

A zatem zebrane informacje, jak i ich merytoryczna analiza pozwalają na wypracowanie poglądu, iż przepisy niniejszego rozporządzenia zdezaktualizowały się pod względem obecnie obowiązujących dla przenośników uwarunkowań technicznych, w stopniu pozwalającym na ich uchylenie. Dodatkowo są niespójne z wymaganiami innych, nowszych i szczegółowych przepisów, obowiązujących w krajowym systemie prawnym oraz ogólnych zasad dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

5. Analiza kosztów i korzyści

a) Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Uchylenie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

b) Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Uchylenie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na stan zatrudnienia na rynku pracy.

c) Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Uchylenie rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw z obszaru przemysłu, a jedynie służyć będzie stworzeniu bardziej przejrzystego krajowego systemu prawnego, co wpisuje się w cele reformy regulacji.

d) Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionów

Uchylenie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

6. Rekomendacje

Uchylenie rozporządzenia uzasadnione jest faktem zdezaktualizowania jego przepisów, jak też okolicznością, iż wymagania regulowane tymi przepisami znajdują odzwierciedlenie w aktualnie obowiązujących przepisach innych regulacji prawnych, wydanych w okresie znacznie późniejszym, co znalazło potwierdzenie w stanowisku Urzędu Dozoru Technicznego, jak też w zgłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej postulatach uchylania przestarzałych aktów prawnych.